

האמנם בוגד השמאל החדש?

א ופנה הדרשה פושטת בישראל: להשמין את "השמאל החדש" בעולם המערבי. התמריץ לכך בולט לעין. השמאל החדש בכל ארצות המערב, ובייחוד בצרפת ובבריטניה, מתרחק יותר ויותר מישראל, ומקבל יותר ויותר את הטיעון הערבי. חלקים גדולים ממנו מתייחסים עתה אל יאסר עראפאת כאל צ'ה גבארה חדש, מזהים את החבלנים הפלסטיניים עם הריאט-קונג, ואף מתחילים לשלול את עצם קיומה של מדינת ישראל.

זוהי תופעה המסוכנת ביותר לישראל. כי השמאל החדש מייצג את החוגים שהיו בעבר הקרובים ביותר לציונות ולישראל, חוגים שנתנו את הדיכוי ההיסטורי המכרעת לתמיכת העולם בהקמת מדינתנו.

פעמים רבות הוכח כי השמאל החדש, על אף חולשתו המדינית בכל הארצות, הוא המעצב את דעת הקהל, והוא הקובע היום מה יחשבו ההמונים הרחבים מחר. אין דבר אחיל יותר מאשר לשאול, כפי ששאל בשעתו סטאלין על האפיפיור: "כמה דיביזיות יש לז" לשמאל החדש יש הרבה מאוד דיביזיות — והן כוללות את מיטב הנוער, מיטב האינטליגנציה הצעיר, רה, הסטודנטים והפרופסורים, הוגי הדעות ומנהיגי הרחוב, בעולם המערבי.

לכן, כאשר מתנה זה נוקט עמדה עוינת, מיטב לשאול: מדוע? מה גרם לכך? איך לעכב ולהסוך תהליך זה?

בקיצור: כדאי לבדוק קודם כל את עצמנו, את מעשינו ואת דברינו. אבל זה מכאיב. זה מחייב ביקורת עצמית, שאינה סופולרית בישראל של 1969.

הרבה יותר נוח להשמין את השמאל החדש, לומר שהוא אנטי-ישראלי, שונא-ישראל, אדיש לגורל הוולת, שיטחי, שפל ונלוו.

ואם מאמרים כרוח זו נכתבים עליידי אנשים שהודוהו בעבר עם השמאל החדש ושייכו את עצמם אליו, הם מופצים ומצוטטים בהנאה עליידי אנשי הימין הישראלי, חסידי הסיפוח, הרואים בכך הוכחה חותכת לכך שצדקו בהחלט כאשר תמכו, בעבר, במדכאי אלג'יריה וחיאטנאם ותמכו בכמה וכמה תנועות פאשיסטיות.

חמיכה בהורגי נשים וילדים

ה האשמה הראשונה נגד השמאל החדש, המובאת במאמרים אלה, היא שהוא פחדני ומשתמש. שהוא לא לחם אף פעם על שום דבר, שהוא משתעשע לו במישחקים אינטלקטואליים, ושלא יוכל להבין את המצב המיוחד של השמאל בישראל.

האשמה זו היא חסרת-שחר ובלתי-יצודקת עד להחריד.

כל פלגי השמאל החדש בעולם המערבי עמדו בעודנפש ובהקרה-עצמית במיבחים הגדור לים שנכוננו לו בימינו. לא במילים, אלא במעשים. ולא נגד ממשלות זרות, אלא נגד ממשלותיהם. לא בהפגנות-סטודנטים למען אידיאלים מעורפלים, אלא למען אידיאל מוחשי, נקח, למשל, את מלחמת אלג'יריה. מראשיתה היו אישים בצרפת שתמכו במרד, נגד ממשלתם שלהם. כשנודעו הפרטים המדויקים על העינויים השוטחים של העצירים האלג'יריים ריים בידי הצנחנים הצרפתיים, החרידו אישי השמאל החדש את מצפון העם והעולם. הם שהגנו על הלוחמים במשפטים הדרמטיים, תוך סיכון עצמי. הם שפירסמו את הפרטים, תוך הפרת החוק. הם שהסתכנו בסגירת עיתוניהם.

בשיא המאבק התפרסם גילוי-דעת על עשרות אנשירוח צרפתיים, מהם רבים ממנהיגי השמאל החדש, שקרא לחיילי הצבא הצרפתי לערוק — עבירה קיצונית על החוק, ומעשה קיצוני של אומץ-לב ארוח. קשה אף להעלות על הדעת דבר כזה בישראל.

במשך כל ימי מלחמתה היו אנשי השמאל החדש פעילים באיסוף כספים למען לוחמי השיחרור — אנשים שלחמו נגד מדינתם, נגד צבאם, נגד אותה ממש. ובשנים האחרונות של המלחמה יצאו המוני נוער, סטודנטים, פועלים, פרופסורים, סופרים ועקרות-בית לרחוב

—אחת

אורי אבנרי

בהפגנות שלא היו כדוגמתן עד אז, הפגנות שבהן פיצחו שוטרי צרפת באכזריות סאדיסטית את ראשיהם של עשרות מאות, ואף הרגו בהם.

ויש לזכור: לוחמי השיחרור האלג'יריים לא היו אימפניסיים. הם הרגו ללא רחמים אזרחים, נשים וילדים צרפתיים.

שיטת-מלחמתם העיקרית היתה לזרוק רימוניידי לתוך בתי-קפה בשכונות האירופיות באלג'יריה, תוך הריגת יושביהם ללא אבחנה. מבחינה זו הם דמו יותר ל"חיות העממית לשיחרור מלסטיין", הפוגעת באזרחים, מאשר לאלי-פתח, המכריז את התנגדותו לשיטה זו. **האם אחרי כל אלה אפשר לשלול את זכותו של השמאל החדש הצרפתי להתעניין כמה שקורה בשטחים המוחזקים עליידינו?**

האם זה פלא שהוא מתנגד למיטרה-הכיבוש שלנו, שהוא מגלה אהדה למה שנראה לו "מלחמת שיחרור" נגדנו, שהוא רגיש במיוחד לכל שמועה על שיטות-עינויים הנקטות עליידינו נגד חשודים בטורח, שהוא סולד מפיצוץ בתים בשכמ?

בחדאי, יש צורך להתחכך עם השמאל הצרפתי, להנחיל לו תמונה אחרת, מאוזנת, להילחם בקבלת התעמולה הערבית כתורה מסיני. אך אין כל צורך לחשוך במניעיו ובתום-לבו, או לשלול ממנו את הזכות המוסרית, "להתערב" בעניינינו. מה גם שישראלים לא-מעטים התערבו בעניינים שלו, והשתתפו בהפגנותיו נגד מלחמת אלג'יריה.

נועצי סכין בגב אחים

ה דבר נכון עוד יותר לגבי השמאל החדש בארצות-הברית. הוא רשכ פרק יפה בתולדות העת החדשה.

השמאל האמריקאי לא הצטיין רק בשדה-הקרב של המלחמה לשווי-זכויות בארצו שלו. ומי שכתב את המוני הנוער האמריקאי ה"לכן" ממדינות הצפון, שרדו באוטובוסים דרומה, לתוך מארות הנמרים של הגזענות האלימה. מי ישכח את קורבנות הקרב הזה — רובם יהודים — שמטרו את נשם ממש, ונרצחו בידי הגזענים?

אך לשיא תפארתו הגיע השמאל החדש באמריקה במאבק למען השלום בחיאטנאם. במשך שנים צמחה וגאתה תנועה זו — ורק מי שנודמן אז לארצות-הברית יודע מה עצום היה

צדפת: סטודנטית בראש הפגנה. מאי 1968

מצבור אומץ-הלב, ההקרבה העצמית וההעזה המוסרית של תנועה זו בארצות-הברית. משתתפיה של תנועה זו הושמצו יומיום כבוגדים, כנועצים סכין כנגד החיילים האמריקאיים בחזית, כפונקים זרים. היכו אותם ברחוב, ירקו בפניהם, גירשו אותם מבתיהם ומבתי-ספרם.

בשיא המאבק הלכו מאות לבתי-הסוהר, כעריקים מן הצבא. אחרים גורו על עצמם גלות לשנים רבות, כדי להימנע משירות בצבא מדכא. שריפתם הפימבית של צווי-גיוס הפכה טכס מסוכן ומרשים. ומי שראה את רבבות הצעירים האלה, בנים טובים ממשפחות טובות, תלמידים מצטיינים בכל האוניברסיטות, עולים על הפנטגון וחושפים את חום לרובים הטעור נים והמכודנים של המשטרה הצבאית — לא יאשים אותם בפחדנות ובהשתמשות מוסרית. **מי שעמד במאבק כזה בארצו שלו, נגד המדיניות של ממשלתו שלו — בוודאי יש לא הזכות המוסרית ללחום למען הצדק אצל עמים אחרים. השאלה היא רק: האם נעשה הדבר ביושר ובכנות?**

סארטר ומרקוזה - לענן ישראל

ה שמאל החדש העולמי אינו תנועה מאורגנת ואחידה. יש בו פלגים לאין-ספור. אך יש כמה אישים המקובלים כימעט על כולו. מה עמדתם לגבי ישראל?

אין אדם שידיו כה נקיות כלפי ישראל, כמו ז'אן פול סארטר. ערב מלחמת-ששת-הימים, כשהיה נדמה כאילו מאיימת על ישראל סכנה של כלייה, הרים את קולו בצורה חדי-משמעת להגנתה, ושרף בן-רגע את הגשרים לעולם הערבי, אותם בנה בסבלנות של שנים רבות. סארטר הכריז אז: "יש לנו על כל התנאים מלחמת-כילין חדשה נגד עם ישראל." סארטר תמך בהגנת ישראל — כשהיתה מלחמתנו מלחמת-מגן.

הוא התרחק ממנה אחרי המלחמה, כאשר נראה לו שמנהיגי הליכוד-הלאומי הורפכים את המלחמה בדיעבד למלחמת כיבוש וסיפוח. כיום מפולגים חסידי סארטר, כאשר אחדים מהם עדיין מתייצבים לימין ישראל, אך תובעים ממנה לוותר על כל סיפוח ולהציע תוכנית-שלום ממשית — ואילו הרוב מתייאשים מישראל ופותחים את ליבם בפני "אירגוני השיחרור" הפלסטיניים. קשה לומר שישראל אינה אשמה בכך.

מעניינת עוד יותר עמדתו של האיש שהוא, יותר מכל אדם אחר, הוגה-הדעות העליון של מהפכת הסטודנטים העולמית: הרברט מרקוזה, הפרופסור היהודי-גרמני בן ה-70, תושב קאליפורניה.

מרקוזה הוא אילים של צעירים כמו דניאל "דני האדום" בנדי-סכהן, הסטודנט היהודי-גרמני בן ה-23, שהפך מנהיג מרד הסטודנטים הצרפתיים, וחברו בבריטניה ובגרמניה. כמה חרשים אחרי מלחמת-ששת-הימים נאם מרקוזה בפני הסטודנטים הגרמניים בכרלין, וקרא להם לקבוע עמדה ברורה לגבי בעיית ישראל-ערב, מרקוזה לא חסך ביקורת-מישראל: "אני מוכן להודות שאי-הצדק (שנגרם ליחודים) גרם לאי-צדק נוסף. מצד ישראל. היחס לאוכלוסיה הערבית בישראל ראוי להוקעה. המדיניות הישראלית הראתה מגמות נזעניות ולאומניות שאנו — כיהודים — מוכרחים להוקיען. עלינו להתנגד, ובשום אופן לא להסכים לזכך, שבערבים בישראל ינהגו כבאזרחים ממדרגה שנייה אף אם קיים לכאורה שוויון חוקי מטייים."

יתר על כן, קבע מרקוזה, רק במקרים בודדים נקטו נציגי ישראל באוים בעמדה ריאליית למען מלחמת החירות של העולם השלישי נגד האימפריאליזם. כך, למעשה, הקלה ישראל עצמה על המגמה המזהה אותה עם האימפריאליזם. והקלה עוד יותר על אותם המזהים את המאבק הערבי עם האנטי-אימפריאליזם.

אולם בצד ביקורת זו נקט מרקוזה עמדה חדי-משמעת למען קיום ישראל. יש לי רגשות סולידאריות והזדהות עם ישראל, כתוצאה מסיבות אשיות... האמוציות, המושגים המוסריים והרגשות למיניהם הם מרכיבים לגיטימיים בפוליטיקה... אם סוף-סוף מצאו היהודים מקום שבו אין הם חרדים לרדיפות ולדיכויים, לא אוכל שלא להזדהות עם המגמה שהם השיגו לעצמם... אין לתקן עיוות מוסרי (גורל הפלסטינים) על ידי עיוות שני (חיסול ישראל). השאלה היא, ואין להתעלם מן הצורך לעזור לה למצוא קרקע למיפגש ולהבנה עם העולם העויין הסובב אותה. אין פתרון מלבד פתרון ז.ת. קשה לדרוש מהוגה-הדעות ישר הזדהות נצורה יותר עם קיום ישרי (המשך בעמוד 10)